

Michal Málek: Role sociopolitických témat v českém populárním rapu.

Oponentský posudek bakalářské práce

Michal Málek předložil přepracovanou bakalářskou práci s názvem “Role sociopolitických témat v českém populárním rapu”, jejíž stejnojmennou první verzi v září tohoto roku neobhájil. (V SIS je nová verze registrována jako “Role politiky v českém mainstreamovém rapu”.) Posudky vedoucí, Mgr. Anny Oravcové, Ph.D., navrhuje dobře, a oponentky, Mgr. Zity Honzlové Skořepové, Ph.D., hodnotící práci jako stojící “na hranici obhajitelnosti”, se v mnohém shodovaly. Jednotlivé hlavní výtky a mé hodnocení, jak se k nim autor postavil, uvedu níže. Nejdříve jsem si pro vlastní představu zadala srovnání první a druhé verze v univerzitním systému Turnitin. Výsledkem byla shoda nové verze s původní v 89%. Tento program, barevně označující veškeré přejeté pasáže, rovněž umožnil rychlé nalezení nových pasáží. Srovnání obou verzí ukázalo, že autor práci mírně rozšířil, místo aby se zaměřil na přepracování původního textu, jenž ponechal s minimálními úpravami. Především přidal v Teoretické části dvě první podkapitoly (2.1.1. Subkultura a 2.1.2. Subkultury a politika, kontrakultura), v empirické části dopsal několik vět o analýze dat, přidal závěrečné pasáže u čtyř z šesti “Diskusí”, resp. podkapitol kapitoly 3.2. nazvané “Výsledky” a dále ca. jeden odstavec k původnímu Závěru. Opravil některé drobnosti, např. anglicismy “track” a “song” nahradil českými “skladba” a “píseň”.

Poměrně logicky strukturovaná práce, obsahující kromě abstraktu všechny náležitě části (tj. úvod, teoretickou i empirickou část, závěr a seznam použité literatury a zdrojů), těmito kroky opticky získala na obsahové celistvosti. Problém leží v kvalitě jednotlivých kapitol a v jejich nedostatečném vzájemném propojení. Stále zde tedy platí hlavní výtky z předchozích posudků:

- 1) Přestože v teoretické části autor vymezuje základní pojmy a vývojové fáze hiphopové subkultury včetně popisu sociopolitických témat amerických raperů a většinou se odkazuje na relevantní a důvěryhodné odborné tituly, tak ani po přidání podkapitol 2.1.1. a 2.1.2. není jasně patrné, k jakému oboru jeho práce náleží a z jaké pozice ji píše.
K tomu dodávám, že autor nekontextualizuje jednotlivé studie a jejich autory, nevymezuje se vůči dosavadnímu bádání, a to dokonce ani v případě práce své školitelky. Odkazuje pouze jednou na její studii z roku 2011, která pak v textu implicitně figuruje jako jediná odborná studie na téma hip hopu v českých zemích. Odbornou publikační činnost Anny Oravcové z následujících let, týkající se přímo českého rapu, Michal Málek úplně opomíjí. Nevíme tedy, na čí práci vlastně navazuje a v čem je jeho práce nová, v čem spočívá její akademický přínos.
- 2) S tím úzce souvisí druhá důležitá výtka, tedy že teoretická část se explicitně nepropojuje s empirickou částí. K formulaci výzkumného problému i pozdější interpretaci dat slouží pouze intuitivně, bez explicitních odkazů na odborné studie. Hlavní výzkumnou otázku ponechal autor nezměněnou: “Jakým sociálněpolitickým tématům se čeští populární rappeři věnují ve svých textech?”. Deklaruje tak pouze deskriptivní ambici, což je velmi nízko nastavená laťka. Závěry práce nicméně na takto položenou otázku v zásadě odpovídají, jakkoli vágní jsou autorovy interpretace předložených dat.
- 3) Volba kvalitativní obsahové analýzy dokumentů je v zásadě logická, ovšem jednotlivé metodologické kroky jsou stále zdůvodněny mlhavě, nedostatečně podložené metodologickou literaturou. K tomu dodávám, že autor se pokusil o argumentaci výběru vzorku, jenž tvoří celkem třináct hudebních alb (českých raperů), jež se v letech 2006 – 2018 umístila v “týdenní české hitparádě... Mezinárodní federace hudebního průmyslu” (s. 26). Kromě toho, že chybí odkaz na tuto hitparádu a že mate výraz “týdenní”, když “z každého roku [sic] bylo vybráno to [rapové] album, které se umístilo nejvýše”, mi není jasné, proč si

autor vzápětí protiřečí, že byly “některé desky z nižších pozic upřednostněny” a především: proč zde tedy jmenovitě neříká, které takto zařadil na úkor jakých? Následující tvrzení, že jím vybraná alba “dobře reprezentují tuzemský rap obecně” není zdůvodněno. Chybí diskuze limitů výzkumu (a alespoň minimální zamýšlení nad etickými aspekty). Co se analýzy týče, autor se v několika větách pokusil o detailnější popis jejího způsobu, příliš světla však do něj nevnesl. Neobjasňuje, jak přesně “otevřeně” kódoval, jak přemýšlel o vymezení a formulaci jednotlivých kódů. Pouze konstatuje, že “sdružením příbuzných pasáží bylo vyvozeno 6 tematických okruhů” (s. 27), jež vzápětí bez bližšího upřesnění figurují jako názvy šesti podkapitol. Není tak příliš jasné, zda přebírá od raperů emické termíny a zda je jako takové chápe, např. v názvu podkapitoly 3.2.1. “Kritika poměrů české společnosti, nátury [sic!] a kultury” (s. 27). Předkládané citáty z vybraných analyzovaných textů většinou pouze shrnuje, někdy shrnutí úplně nesedí (např. s. 30 poslední řádek). Až na výjimky (např. podkapitolu 3.2.2.) se nesnaží od dat vytvořit odstup. Pokusy o propojení s teoretickou částí v závěrech podkapitol, kde svá data vztahuje k tématům amerických, případně západoevropských rapových textů, sice mohou mířit správným směrem, ovšem, jak jsem již uvedla, jsou nepodložené odkazy, a tedy málo přesvědčivé.

Formální stránka práce zůstává rovněž spíše slabší. Autor není konzistentní v dodržování bibliografické normy v seznamu literatury, především co se týče odborných článků dostupné online. Dělá mu problém vytvořit přesvědčivou bibliografickou citaci hudebních alb. Seznamy však obsahují pouze díla, na něž odkazuje v textu, uměle je nenafukuje. Většinou v textu správně odlišuje svá tvrzení od těch přejatých, ovšem v odkazování jednotlivých citátů a parafrází kolísá v uvádění čísel stran. Text sužují občasné pravopisné, gramatické i stylistické chyby.

Závěrem: předložená druhá verze práce je velmi mírně vylepšenou úpravou verze první. Jako celek stále stojí na hranici obhajitelnosti. Přesto ji doporučuji k obhajobě, která rozhodne o konečném výsledku.

V Hradci Králové dne 3. 2. 2020

Mgr. Veronika Seidlová, Ph.D.